

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

M 2 3 2 4 3 1 2 1

JESENSKI IZPITNI ROK

K E M I J A

≡ Izpitna pola 1 ≡

Torek, 29. avgust 2023 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik HB ali B, radirko, šilček in računalno.

Kandidat dobi list za odgovore. Priloga s periodnim sistemom je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na list za odgovore).

Izpitna pola vsebuje 35 nalog izbirnega tipa. Vsak pravilen odgovor je vreden 1 točko. Pri reševanju uporabite relativne atomske mase elementov iz periodnega sistema v prilogi.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom **v izpitno polo** tako, da obkrožite črko pred pravilnim odgovorom. Sproti izpolnite še **list za odgovore**. Vsaka naloga ima samo **en** pravilen odgovor. Naloge, pri katerih bo izbranih več odgovorov, in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 3 prazne.

- Kateri laboratorijski inventar nujno potrebujemo pri titraciji?
  - Lij in filtrirni papir.
  - Erlenmajerico in bireto.
  - Lij ločnik in čašo.
  - Merilno bučko in pipeto.

- Katera delca imata enako število elektronov (sta izoelektronska)?
  - F_2 in ^{18}O
  - ^{10}Be in ^{10}B
  - Al^{3+} in ^{32}S
  - C_2H_4 in O_2

- Element 4. periode tvori ione M^{2+} . Ugotovite, katera trditev je pravilna.
  - Ion M^{2+} je nastal iz atoma kovine M, pri čemer je atom M sprejel 2 elektrona.
  - Elektroni iona M^{2+} so razporejeni v štirih lupinah in desetih orbitalah.
  - Ion M^{2+} ima 20 protonov in 22 elektronov.
  - Element M tvori z dušikom spojino s formulo M_3N_2 .

- Katera trditev je pravilna za halogene?
  - Med halogenidnimi ioni je največji fluoridni ion.
  - V atomu klora pozitivno jedro bolj privlači zunanje elektrone kakor v atomu joda.
  - Klor je bolj reaktiven kakor fluor.
  - Brom je manj elektronegativen kakor jod.

- Izberite pravilno trditev, ki se nanaša na vrsto kemijske vezi.
  - V molekuli žvepla so atomi med seboj povezani z molekulsko vezjo.
  - V molekuli vodikovega sulfida je vez med atomom vodika in atomom žvepla kovalentna nepolarna.
  - V kristalu amonijevega sulfida so gradniki povezani z ionskimi vezmi.
  - V kristalu kalcijevega sulfida so med gradniki prevladujoče disperzijske sile.

6. Primerjamo molekuli fosforjevega trifluorida (PF_3) in fosforjevega pentafluorida (PF_5). Izberite pravilno trditev.
- A Obe molekuli sta nepolarni.
  - B V molekuli fosforjevega trifluorida so trije vezni in 9 neveznih elektronskih parov, v molekuli fosforjevega pentafluorida pa 5 veznih in 15 neveznih elektronskih parov.
  - C Molekula fosforjevega trifluorida ima planarno obliko, molekula fosforjevega pentafluorida pa trikotno bipiramidalno obliko.
  - D Koti med vezmi v molekuli fosforjevega trifluorida so manjši od $109,5^\circ$.
7. Katera primerjava vrelišč je pravilna?
- A $T_v(\text{N}_2) > T_v(\text{HCl})$
  - B $T_v(\text{Br}_2) > T_v(\text{Cl}_2)$
  - C $T_v(\text{HCl}) > T_v(\text{HF})$
  - D $T_v(\text{H}_2\text{S}) > T_v(\text{H}_2\text{Te})$
8. Katera snov tvori kovalentne kristale?
- A Glukoza.
  - B Kalcijev karbonat.
  - C Silicijev karbid.
  - D Silicijev tetraklorid.
9. Koliko kationov je v 5,00 g natrijevega sulfida?
- A $2,12 \cdot 10^{22}$
  - B $3,86 \cdot 10^{22}$
  - C $4,24 \cdot 10^{22}$
  - D $7,71 \cdot 10^{22}$
10. Kaj od naštetega **ni** kemijska reakcija?
- A Alkoholno vrenje.
  - B Elektroliza vode.
  - C Fotosinteza.
  - D Sublimacija joda.

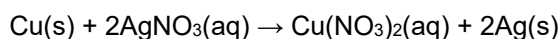

18. V štirih čašah, označenih s števkami, smo imeli v naključnem zaporedju raztopine naslednjih snovi: amonijev klorid, kalijev jodid, natrijev acetat in natrijev klorid. Raztopinam smo izmerili pH-vrednost in naredili poskus reakcije s srebrovim nitratom. Rezultati poskusov so zbrani v preglednici.

Čaša	1	2	3	4
pH	pH = 7	pH < 7	pH = 7	pH > 7
AgNO ₃	rumena oborina	bela oborina	bela oborina	ne poteče

Kakšen je pravilni vrstni red čaš, če jih navedemo po vrsti od 1 do 4?

- A 1 – natrijev acetat, 2 – amonijev klorid, 3 – kalijev jodid, 4 – natrijev klorid.
 B 1 – natrijev acetat, 2 – kalijev jodid, 3 – amonijev klorid, 4 – natrijev klorid.
 C 1 – kalijev jodid, 2 – amonijev klorid, 3 – natrijev klorid, 4 – natrijev acetat.
 D 1 – kalijev jodid, 2 – natrijev acetat, 3 – natrijev klorid, 4 – amonijev klorid.
19. Zapisana je enačba redoks reakcije:

Kaj opazimo pri poteku te reakcije?

- A Nastanek modro obarvane raztopine.
 B Nastajanje mehurčkov.
 C Izločanje rdeče rjave kovine.
 D Nastanek bele oborine.
20. Katera trditev je pravilna za elektrolizo vode?
- A Na katodi nastaja kisik.
 B Prostornina kisika, ki nastane pri elektrolizi, je enaka prostornini nastalega vodika pri enakih pogojih.
 C Za 24,77 L plinastega vodika pri 25 °C in 100 kPa potrebujemo $1,93 \cdot 10^5$ As naboja.
 D Za razgradnjo 100 g vode na elementa mora potekati elektroliza 30 ur s tokom 5 A.
21. Katera trditev *ni* pravilna za zapisana koordinacijska iona?

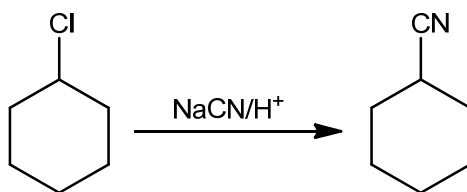

- A Atom niklja je v obeh ionih centralni atom.
 B Vodni raztopini obeh ionov sta obarvani.
 C Imeni ionov sta heksaakvanikljev(II) ion in heksaaminnikljev(II) ion.
 D Ligandi v obeh ionih so okrog centralnega atoma razporejeni v obliki tetraedra.

22. Kateri od navedenih elementov najbolj burno reagira z vodo?
- A Natrij.
  - B Magnezij.
  - C Aluminij.
  - D Silicij.
23. Katera od navedenih spojin *ni* strukturni izomer pentanojske kisline?
- A 3-metilbutanojska kislina.
  - B 3-metilbutan-2-on.
  - C Etil propanoat.
  - D 3-hidroksi-2,2-dimetilpropanal.

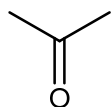
24. Kateri od delcev je v naslednji reakciji nukleofil?

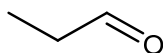
- A CN^-
  - B $\text{C}_6\text{H}_{11}\text{Cl}$
  - C H^+
  - D Na^+
25. Katera spojina spada med nasičene ciklične ogljikovodike?
- A C_4H_{10}
  - B C_4H_8
  - C C_4H_6
  - D C_4H_4
26. Katera trditev je pravilna za aromatske spojine?
- A Cikloheksa-1,4-dien je najpreprostejši predstavnik aromatskih spojin.
  - B Nenasičenost benzena lahko dokažemo z adicijo broma že pri sobnih pogojih.
  - C Na aromatskih spojinah potekajo elektrofilne substitucije.
  - D Ker so aromatske spojine nereaktivne, na njih ne potekajo reakcije.

27. Katera trditev je pravilna za halogenirane ogljikovodike?
- A Halogenoalkane dobimo pri reakcijah alkanov z vodikovimi halogenidi.
  - B Na halogenoalkanih potekajo nukleofilne substitucije.
  - C Vrelišča halogenoalkanov padajo s številom halogenih atomov v molekuli.
  - D Halogenoalkani so dobro topni v vodi.
28. Katera trditev o lastnostih organskih kisikovih spojin je pravilna?
- A Aldehidi se z molekulami vode lahko povezujejo z vodikovimi vezmi, ketoni pa ne.
  - B Butanojska kislina ima višje vrelišče kakor butan-2-ol.
  - C Hlapnost spojin z enako molsko maso se povečuje v naslednjem vrstnem redu: eter < sekundarni alkohol < primarni alkohol.
  - D Vse karboksilne kisline so v vodi zelo dobro topne.
29. Katera od navedenih trditev velja za heksan-1-ol in fenol?
- A Obe spojini sta pri sobni temperaturi trdni.
  - B Pri obeh spojinah delujejo med molekulami tudi vodikove vezi.
  - C Zaradi polarne hidroksilne skupine v molekuli sta obe spojini dobro topni v vodi.
  - D Obe spojini sta bazični, ker vsebujeta skupino OH.
30. Formul prikazujeta kisikovi organski spojini:

Spojina A

Spojina B

Izberite pravilno trditev.

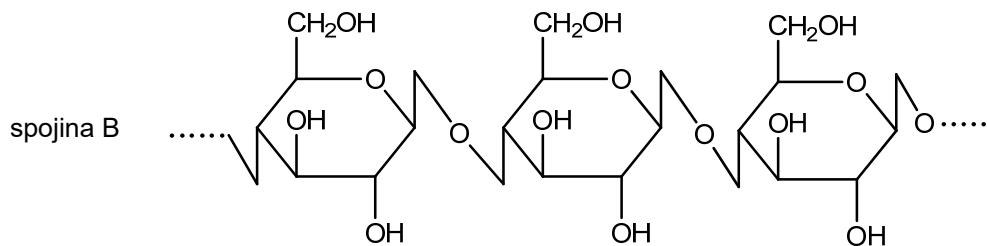
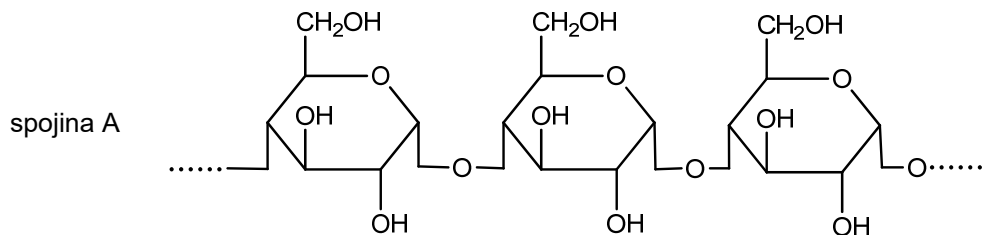
- A Če v epruveto s spojino A dodamo $[\text{Ag}(\text{NH}_3)_2]\text{NO}_3$ in segrevamo, se na steni epruvete pojavi srebreno zrcalo.
- B S kislom raztopino $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ lahko obe spojini oksidiramo do propanojske kisline.
- C Pri spojini B potekajo nukleofilne adicije, pri spojini A pa ne.
- D Obe spojini sta dobro topni v vodi.

31. V 500 mL bučke damo po 0,1 mol navedenih spojin in dopolnimo z vodo do oznake. V katerem primeru bo imela raztopina najnižji pH?

- A Propanojska kislina.
- B Natrijev propanoat.
- C Propan-1-amin.
- D Propandiojska kislina.

32. Formuli prikazujeta ogljikova hidrata.

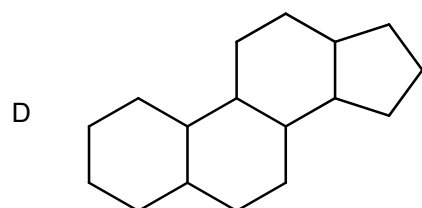
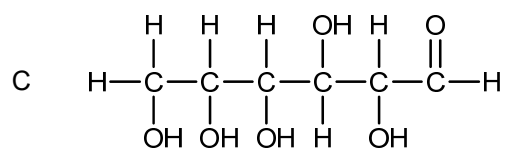
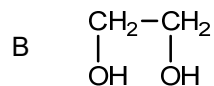
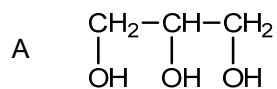

Izberite pravilno trditev.

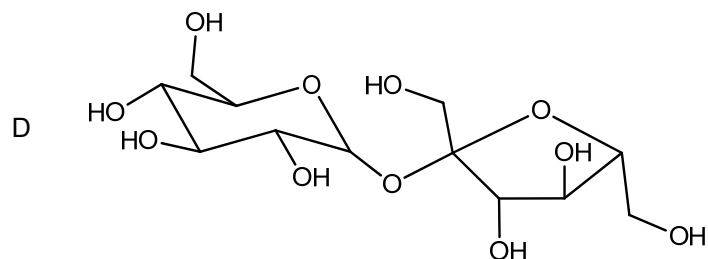
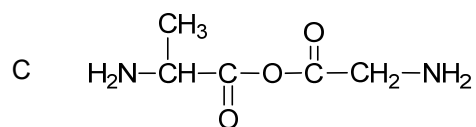
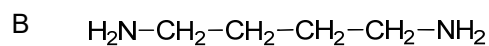
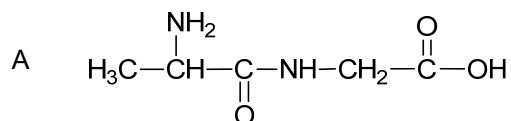
- A Pri hidrolizi obeh prikazanih spojin nastane glukoza.
- B V obeh spojinah so monomeri povezani z α -1,4-glikozidnimi vezmi.
- C Oba prikazana ogljikova hidrata dokazujemo z jodovico.
- D Spojino B najdemo samo v živalskih tkivih.

33. Katera od navedenih spojin nastane pri hidrolizi trigliceridov?

34. Katera od navedenih formul prikazuje dipeptid?

35. Katera od navedenih snovi je kondenzacijski polimer?

- A Celuloza.
- B Kavčuk.
- C Polistiren.
- D Teflon.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

